

Antto ja Antonsaari

Pienessä Paalassenjärvessä (n. 70 ha) on ainakin yksi, karttaan nimellä Pikkusaari merkitty saari. Tämä saari toimi kulku-reittinä järven yli, kun toiseen päähän rakennettiin puusilta Norijoen yli ja toiseen päähän, joka sekään ei ulottunut ihan mantereeseen saakka, kyhättiin ainakin kivisilta. Saaren läpi kuljetettiin lehmä, koska Paalasen numerolla oli maita myöskin Möngin puolella järveä. Reitti oli myös vanha kirkkotie Paalasen käypäläisille. Järvi oli aikanaan kaunis ja runsasvetinen, mutta kuivattiin 1930-luvulla. Kuivatuksen jälkeen järvenpohja alkoi kasvaa kortetta, sitten saraa ja nyt jo pajuja ja koivua.

Joskus 1800-luvun lopulla saareen tuli asukkaaksi Anton Hästbacka. Saari oli silloin paalasten yhteisomistuksessa ja Antto kävi vain taloissa ilmoittamassa, että "laitan tupani saareen." Hän rakensi tupansa saareen puolisonsa Maijan kanssa, rakensipa vielä kaivon ja pienen navetankin, jossa oli ainakin yksi lehmä ja vasikka. Antto kuokki saareen peltoa ison peruna- ja kessumaan. Perunapeltonsa ympärillä ja pitkin järven rantoja hän istutti pihlajapuita: saari oli Anton ja Maijan kaunis paratiisi, jonne kylän nuoretkin kokoontuivat aina juhannuksen viettoon.

Antolla oli peltoa myöskin Raatekorvessa Möngin numeron keskellä, ehkä

muuallakin. Kesäisin hän kävi Paalasen taloissa töissä ja talvisin pilkkoi polttopuita taloihin, myöhemmin myöskin koululle.

Keväisin, kun järvi tulvi, joutui Antto joskus evakkoon saarestaan lehmineen — vesi kun lainehti aivan portaalle saakka. Kerran Mäki-Kalle oli leikillään sanonut: "Paalassa on niin paljon vettä, että vähän tornin päätä näkyy, mutta Kalle vaan töppäilee pihassa." Antto ei tätä leikkiä ymmärtänyt, vaan tuhahti: "Toksopa sitä enää paljon töppäillään."

Kerran Antto oli tullut Paalasen taloon ja pyytänyt hohtimia sanoen: "Me Maijan kanssa päätettiin muuttaa kääpää — ei me sitä paljon muuteta, hyvän tilansa vain." (Kääpä oli lahon koivun kyljessä kasvanut pehmeä neulatyyny).

Antto kävi säännöllisesti kirkossa joka toinen sunnuntai. Heti kirkosta tullessaan hän kävi taloissa kertomassa kirkon kuulumiset ja nautti siitä, kun pappi nuhteli ihmisiä. "Kyllä siellä tummut taas uskon sai", Antto naureskeli. Antolta ei kuitenkaan ollut varaa mennä kyselemään. Vastauksetta jäi Paalasen Esa-isännänkin tuumailu, että "mihinkähän se Jumala tuon Antonkin panee, kun se käy joka toinen sunnuntai kirkossa ja väittää, ettei hän mikään uskovainen ole".

Antto ja Maija kuolivat pois ja heidän lapsensa lähtivät maailmalle. Tupakin myytiin (seisoo edelleenkin Karvosen kirkkotien varressa), mutta saaren nimeksi Paalassenjärveen jäi entisen asukkaansa mukaan Antonsaari. **J.R.**

Maaherran vierailu

Taas kerran Anton ollessa kirkossa luettiin kuulutuksissa, että maaherra tekee vierailun Evijärvelle, ja kehoitettiin etenkin Kivijärvenkylän isäntiä olemaan tulematta hevosineen kyseisenä päivänä maantielle.

Antto piti huolen, että asia tuli kaikkien tietoon, ja niinpä hyvissä ajoin Sauhaahon halmeellekin kerääntyi tien varteen tummuja ja tuhvaa maaherran nähdäkseen. Valtaosa oli kuitenkin lapsia, joita kiinnostasi paremminkin auton näkeminen. Tulihan se maaherran auto vihdoon Porasmäen takaa, ja kohta taas häipyi Joki-

kankaan mäen taakse. Odottelijat taisivat olla silti näkemäänsä tyytyväisiä.

Matti Koivula oli kuitenkin edellispäivänä lähtenyt Kirsilään myllylle jauhoja teettämään. Myllyllä lie ollut niin paljon asiakkaita, että paluu siirtyi seuraavaan päivään. Kuinka ollakaan, Tukksisaarella maaherran auto tuli vastaan, eikä auttanut muu kuin ottaa hevonen pois valjaista ja viedä kauaksi metsään, auto ajoi ohi, hevonen tuotiin tielle ja valjastettiin takaisin kärryjen etten. Kaikki kävi hyvin sulassa sovussa, olihan avustaja itse maaherra. Antolle tapaus lie vaikein, sillä vielä kauan jälkeen päin hän kertoi, ettei vaan Keski-Matti saattanut pysyä pois maantieltä hevosineen, vaikka hän varotti. **S.M.**